

De opleiding der miliciens-stukrijders bij de veld-artillerie

DOOR

C. M. G. P. COUVÉE,

Kapitein bij het 3e Regiment Veld-Artillerie.

Het ernstige ongeval, den luitenant *Rovers* te 's-Hertogenbosch overkomen, doet mij, na wat ik betreffende bovengenoemde opleiding schreef in dit tijdschrift in „De veld-artillerie en de verkorte eerste oefeningstijd”¹⁾, weder naar de pen grijpen; niet zoo zeer het ongeval zelf, als wel de bijkomende omstandigheden.

Genoemde officier slaat gedurende de stukrijderschool met zijn paard op hol. Langs een voertuig komende, gaat de geleider, een jeugdig milicien-wachtmeester, mede er van door, maar valt al spoedig van zijn paard. Tegelijk slaat de heele bespanning van dat voertuig, bereden door recruten, op hol. Al die paarden volgen den weg naar de stallen. De achterrijder krijgt een duw van den disselboom, verliest zijn zit, valt tusschen zijn paarden, maar weet zich er tusschen uit te werken, zoodat hij op zijn buik op het vandehandse paard ligt, glijdt hier van naar buiten af op den grond; gelukkig komt hij niet onder het voertuig en heeft geen ernstig letsel opgedaan.

Wat is nu op den weg te zien? Een hollend onbereden paard, daarachter in even snellen gang een officier te paard en daarachter een hollende en rammelende caisson met zes paarden zonder achterrijder, dus niet tot verminderden gang te brengen. Dit alles in een snijdende koude, welke alle gevoel in de handen beneemt. Zoo is het te begrijpen, dat het toch niet gemakkelijke paard van den luitenant *Rovers* meer dan dol wordt en niet onder de inwerking van de teugels kan worden gebracht.

De ontkenning. De officier komt met zijn paard op de keien, het paard glijdt uit, valt met den ruiter en deze wordt met een schedelbreuk opgenomen. Van den caisson gaan, bij den eersten boom, waarbij zij komen, de bijdehandse en de vandehandse paarden links en rechts van dien boom, waardoor het voertuig daar tegen stuit, trekknuppels, trekveeren, de noodige tuigdeelen breken, zoodat de bespanning alleen nog doorgaat. Ter plaatse, waar de luitenant gevallen is, worden alle paarden tot staan gebracht, omdat zij niet verder kunnen gaan. Voor- en middenrijder hebben geen letsel.

Nu de moraal!

In mijn bovengenoemd artikel schreef ik: „Zij (de stukrijders) krijgen te weinig zitoefeningen, zoodat hun zit niet verzekerd is, als zij tot de besturingsoefeningen overgaan. Ook deze krijgen zij

¹⁾ Mil. Spect. '21, blz. 235.

niet genoeg, zoodat, als met de stukrijderschool wordt begonnen, zij over t' algemeen middelmatige ruiters zijn, wien het vertrouwen te paard ontbreekt”.

Hierboven zien wij een milicien-wachtmeester van zijn paard, dat wat harder gaat dan gewoonlijk, vallen en een achterrijder, die door een duw van den disselboom zoo zijn zit verliest, dat hij op den grond terecht komt. Kort geleden springt een voorrijder van zijn paard en laat het los, omdat zijn vandehandsche paard onrustig was en wanorde in de bespanning veroorzaakte. Van den zomer deed ditzelfde een z.g. afgerichte stukrijder bij het uitrukken met handpaarden, toen zijn handpaard onrustig werd.

Dit zijn bewijzen voor mijne bewering, welke op ondervinding na drie verkorte opleidingen berust, dat de bereden recruten, als de stukrijderschool begint over 't algemeen geen zit en geen vertrouwen te paard hebben. Ik hoop, dat bij volgende opleidingen de periode der zitoefeningen op langer dan vier weken zal worden gesteld. Men behoeft zich niet zoo te haasten om het oefeningstijdperk te verlengen, want een goed samengestelde batterij is toch niet uit te brengen. Ik neem voor mijn betoog de getallen bij mijn opleidingsbatterij.

1 korporaal, die om de zooveel dagen op wacht is, 23 stukrijders, waarvan 1 in opleiding voor wachtmeester is, minstens 2 op wacht zijn, 1 invalt als bereden telefonist, 1 als paardenhouder; blijven dus beschikbaar, als er geen zieken zijn, 18 stukrijders, dus voor 3 stukken en als de caissons met 4 paarden bespannen zijn, 3 stukken en 1 vierde caisson; dus alleen in het meest gunstige geval. Op de stukrijders der 1e ploeg kan slechts bij uitzondering worden gerekend, want hun aantal is al te gering om de overschietende paarden voldoende beweging te geven.

Er zijn 12 kanonniërs, waarvan minstens 1 op wacht. Hiervan vormen 3 man de onbereden telefoon-patrouille, blijven dus 3 man bediening per stuk.

Commentaren zijn overbodig.

Ik wees in meer genoemd artikel op de mogelijke nadeelen voor de opleiding in het winterjaargetijde. We hebben nog geen sneeuw, maar wel strenge koude, welke geen gunstigen invloed heeft op het werk, noch van de recruten, noch van de onderwijzers; men voelt zich onbehagelijk, evenzoo de paarden.

Moeten onze recruten in twee ploegen opkomen, dan is nog mijne meening, dat opkomst begin Juni en begin December, voor wat de opleiding betreft, het beste is.

Nu ik toch over de opleiding schrijf, moet er mij — al behoort het niet bepaald tot het gestelde onderwerp — nog iets van het hart en wel het nadeel, verbonden aan de aanwijzing van beredenen en onberedenen door den Provinciale-adjutant. Mij is gebleken, dat voor kanonniërs niet altijd de meest geschikte, d. w. z. ontwikkelde,

personen worden aangewezen. Na aftrek van 10 uitgezochte minder slimmen voor A. T., bleven er onder de volledig af te richten kanonniers bij mijne opleidingsbatterij nog een vijftal over, van wien niet te verwachten was, dat zij ooit richter of telefonist zouden worden. Deze verwachting is niet beschaamd.

Naschrift. S. is naar onze meening wel wat al te pessimistisch gestemd. Zeker, de eerste-oefentijd is kort en van dezen korten tijd moeten onderricht en oefening elk haar deel krijgen. Doch vroeger, toen de beschikbare tijd veel langer was, kwamen bij de stukrijderschool toch ook meermalen ongelukken voor. Nu het in de toekomst te verwachten is, dat de recruten nimmer door wacht- of andere diensten aan de opleiding zullen worden onttrokken en de man twee keer per dag rijles zal kunnen ontvangen, kunnen 4 weken zitoefeningen en 8 weken besturingsoefeningen als voldoende worden beschouwd. Wanneer dan nog 5 weken aan de stukrijderschool worden besteed, resten nog 2 maanden voor de *oefeningen*. Aan dit laatste *moet* worden vastgehouden. Wij meenen, dat S. het nut der oefeningen wel wat onderschat. Deze toch zijn niet alleen ten behoeve van de recruten, doch dienen — en zeker niet in de allerlaatste plaats — ook voor officieren en kader, in het bijzonder voor *verlofs*officieren en -kader, op wier schouders in oorlogstijd een zeer belangrijke taak zal rusten.

Indeeling der militie in beredenen en onberedenen zal wel moeten worden overgelaten aan de Provinciale-adjudanten, met het oog op het groote verschil in duur van den eerste-oefentijd. Ook onder de beredenen moeten intellectueel-ontwikkelden zijn, omdat hieruit het *verlofs*kader moet voortkomen. Redactie.